

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Evangelica Contra Horvm Temporvm Hæreses

In Qvibus Quatuor Euangeliorum illi textus explicantur, quibus vel hæretici hodie (maximè Calvinus & Beza) ad sua dogmata propugnanda vti solent, vel ad hæreticorum dogmata impugnanda Catholici vti possunt

Stapleton, Thomas

Lvgdvni, 1595

4. Fvit Ioannes in deserto baptizans, & prædicans baptismum pœnitentiæ in remissionem peccatorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39463

ANTIDOTA
EVANGELICA
IN EVANGELIUM
SECUNDVM MARCVM.

CAPVT I.

4. Fuit Ioannes in deserto baptizans, & predicans bap-
tismum pœnitentiæ in remissionem peccatorum.

NOVELLA & profana, Christi que Ecclesie ha-
ctenus incognita hæreticorum hodie senten-
tia est, Sacramenta verbo prædicationis sic esse
coniuncta, vt nec absque eo administrari de-
beant, & ab eo omnem suam vim atque effica-
ciam accipiant. Id quum nusquam vel Ecclesia tradat, vel
Scriptura doceat, ex huius loci corruptela probare con-
ducat. Sic igitur in hæc verba Caluinus. *Hæc loquendi forma*
(predicans baptismum pœnitentiæ) primùm in genere ostendit
quisnam rectus Sacramentorum usus: deinde quorsum sit in-
stitutus baptismus, & quid contineat. Sacramentum igitur non
est muta ceremonia, quæ pompam nescio quam sine doctrina
ostendet, sed habet verbum Dei annexum, quod externam ipsam
ceremoniam viuificat. Verbum intelligo non quod magicis sus-
surris exorcista quispiam demurmuret, sed quod clara & distin-
ta voce pronuntiatum ad fidem edificandam valeat. Hæc est
nouella istorum hominum sententia. Verbi prædicationem
externam adiungi Sacramento volunt, idque ita, vt illo ver-
bo externa ceremonia viuificetur. Verbum autem quod Cal-
uinus hic reiecit veluti magicis susurris ab exorcista quopiam
demurmuratum, est ipsum Christi verbum baptismi ceremo-
niæ eo auctore coniunctum, In nomine Patris & Filij & Spi-
ritus Sancti. Hæc verba externo aquæ elemento coniuncta
quæ qui baptizat inter baptizandum pronuntiat, ex Christi
mandato dicentis. Baptizantes eos in nomine Patris & Filij
& Spiritus Sancti, vocat homo impius magicum susurrum

à mi

à ministro baptismi veluti exorcista demurmuratum. Ita auctore Caluino magicos susurros præscripsit Christus; & suos Apostolos veluti exorcistas verba magica demurmurantes, ad baptizandum instruxit. Hæc est prophana hominis & minime ferenda impietas. Nec enim aliis verbis ministris baptismi in Ecclesia Catholica vtuntur. Et hæc quidem verba Evangelica à Christo instituta externam aquæ ceremoniam viuificant: hæc veluti forma ad materiam aquæ accedunt, vt fiat aqua sacramentalis, & ad regenerationem spiritualem efficacax. De hoc verbo Evangelico ait S. Augustinus: *Accedit verbum ad elementum, & fit Sacramentum. Detrahe verbum, & quid est aqua nisi aqua? Quid autem sit illud verbum quo accedente ad elementum fit Sacramentum, alio in loco clarissime explicat. Deus (inquit) adest verbis Evangelicis suis, sine quibus baptismus Christi consecrari non potest. Et paulo post: Quis nesciat non esse baptismum Christi, si verba Evangelica, quibus symbolum constat, illic defuerint? Verba Evangelica dicit, quibus symbolum constat, quia hoc symbolum fidei profitentur baptizandi, Credo in Patrem & Filium & Spiritum Sanctum. Quæ ne ex coniectura dicta videantur, ipse seipsum explicabit Augustinus. In eodem opere ita scribit: Si Evangelicis verbis, In nomine Patris & Filij & Spiritus Sancti, Marcion baptismum consecrabat, integrum erat Sacramentum, quamuis eius fides sub eisdem verbis aliud opinantis quàm Catholica veritas doceat, non esset integra, sed fabulosis falsitatibus inquinata. Diserte expressit quid per verba Evangelica intelligat, non sanè prædicationem Euangelij ad ædificandam fidem audientium, vt Caluinus somniat, sed formam verborum à Christo præscriptam ad Sacramenti consecrationem & complementum. Et contra Caluini somnium de ædificanda fide per verbi prædicationem, vnde externa ceremonia viuificetur, plurimum valet quod proximis verbis subiungit eodem loco doctissimus Augustinus. Nam (inquit) sub eisdem verbis, id est, In nomine Patris & Filij & Spiritus Sancti, non solum Marcion, aut Valentinus, aut Arius, aut Eunomius, sed ipsi carnales paruuli Ecclesie, quibus dicebat Apostolus, Non potui loqui vobis quasi spiritualibus, sed quasi carnalibus, si possent singuli diligenter interrogari, tot diuersitates opinionum fortassis quot homines numerarentur. Nunquid tamen integrum Sacramentum non accipiunt? Aut nunquid ideo si profecerint, & opinionum carnalium vanitatem emendauerint, denudò quod acceperant repe-*

Caluini in
Christum
blasphemia.

Verbum
Sacramē.
tale quid
& quale.

Tract. 80.
in Ioan.

De baptis.
cōtra Do-
nat. lib. 6.
cap. 25.

Lib. 30
cap. 15.

tendum est? Accipit quisque secundum fidem suam, sed quantum capit, gubernante illam misericordia Dei, de qua Apostolus dixit, Si quid aliter sapitis, Deus vobis reuelabit. Hęc Augustinus, aperte docens Sacramenti integritatem & perfectionem non ab intelligentia & instructione audientium, sed ab ipsis verbis Euangelicis debite retentis ac pronuntiatis pendere; & verbum Euangelicum non ad fidem edificandam, sed ad Sacramentum perficiendum ex Christi institutione ac mandato profertur. Ad eundem verbum Euangelicum, quo consecratur baptismus, non est verbū prædicationis (vt acerrime tuentur hæretici) sed forma illa verborum à Christo præscripta, *In nomine Patris & Filij & Spiritus Sancti*, vt (quemadmodum scribit Augustinus) *facilius fuerit inuenire hæreticos qui omnino non baptizarent, quam qui non illis verbis baptizarent.* Vnde in eodem opere prope finem affirmat eos omnes habere baptismum, qui ubique & à quibuscunque illud verbis Euangelicis consecratum sine sua simulatione & cū aliqua fide accipiunt. Hęc ob causam Ariani, qui æqualitatem trium personarum non credebant, suamque perfidiā in publico actu Ecclesiæ exprimeret non sunt veriti, cantantes, *Gloria Patri per Filium in Spiritu S.* tamen formam hanc baptismi & verba hæc Euangelica, *In nomine Patris & Filij & Spiritus Sancti*, que in diuino sit baptismate inuocationem permutare non sunt ausi, itaque propter nimis apertam transgressionem, ait Theodoretus. Eandem ob causam, quum iuxta decreta Concilij Nicæni Nouatiani ad Ecclesiam reuertentes per solam manus impositionem reciperentur, Cataphryges vel Pauliani similiter reuertentes baptizari præciperentur, huius discriminis causam reddens Innocentius Papa, Augustino cõtemporaneus, ita scribit: *Hoc in istis duabus hæresibus ita distinctum ratio manifesta declarat, quia Paulianista in nomine Patris & Filij & Spiritus Sancti minimè baptizabant, Nouatiani verò eisdem tremendis venerandisque nominibus baptizant.* Sic Augustinus Paulianos iuxta Concilij Nicæni decretum baptizandos scribit, *quia regulam baptismi non tenuerunt.* Vnde & Didymus Alexandrinus vetustissimus scriptor ita scribit: *Non arbitror quemquam ita insanum atque vecordem futurum, vt perfectum baptisma putet id quod datur in nomine Patris & Filij sine assumptione Spiritus Sancti, aut rursus in nomine Patris & Spiritus Sancti Filij vocabulo prætermissio, aut certe in nomine Filij & Spiritus Sancti non preposito vocabulo Patris.* In eandem sententiam copiosè & grauiter disputat

De baptis.
contra Do-
nar. lib. 6.
cap. 25.
Lib. 7.
cap. 53.

Hæret. fa-
bul. lib. 4.
Concil.
Nic. can.
8. & 19.

Epist. 23.
cap. 5.

Her. 44.

Lib. 2 de
Spiritu
Sancto.

contra

contra Arianos Athanasius. Ambrosius quoque his verbis: *Catechumenus nisi baptizatus fuerit in nomine Patris & Filij & Spiritus Sancti remissionem non potest accipere peccatorum.* Denique Chrylost. exponens illa Apolloli verba. *Mundās Ecclesiam suam lauacro aqua in verbo vita. In quo (inquit) verbo* In nomine Patris & Filij & Spiritus Sācti. Hoc est ergo ex tōtius antiquitatis consensu verbum Evangelicum, quo consecratur baptismus, & quo externum elementum viuificatur, non doctrina Evangelica, vt affirmat hoc loco Calvinus.

Quod autem affirmat, videamus quomodo ex hoc loco confitetur. Non enim (inquit) simpliciter Ioannes baptizasse dicitur in pœnitentiam, ac si gratia Dei in signo visibili inclusa esset, sed predicasse qualis esset baptismi utilitas, vt ex verbo predicato efficax esset signum. Hoc autem peculiare est baptismō, quod symbolum pœnitentia dicitur in remissionem peccatorum. Iam quum eadem baptismi illius significatio, vis, & ratio fuerit qua nostri, si figura à sua veritate estimatur, falsum diuersos esse Ioannis & Christi Baptismos. Aduertere operæpretium est quàm tenui ac futili argumento grauiſſimum & constantissimum Ecclesiæ Catholicæ dogma iste hæreticus conuellit. Maximi momenti dogma est, Sacramentorum nostrorum vim ac naturam cognoscere, & in quibus ea vis ac natura consistat, exploratum habere. Ex materia certi elementi, & verbo veluti forma, quo accedente ad elementum fit Sacramentum, tanquam ex duabus necessariis partibus compleri & perfici quodque Sacramentum, credidit hætenus Ecclesiæ Catholica, & in Concil. generalibus ita res dudum definita est, Concilio Florent. ac Trident. Contrà aiunt hæretici verbum prædicationis illud esse quod accedens elemento facit Sacramentum, vel (vt Calvinus hic loquitur) quod externam ceremoniam viuificat. At rem tantam ex qua natura Sacramentorum dependet, in qua totius Ecclesiæ Catholicæ iudicium, praxim, ac fidem (vt ex tot antiquitatis testimonijs circa vnū baptismum, de quo hic locus tractat, iam ostendimus) sibi aduersantem habent, quo tandem argumento probat Calvinus? Quia (inquit) dicitur Ioannes predicasse qualis esset baptismi utilitas, vt ex verbo predicato efficax esset signum. At vbi hoc dicitur, aut quæ Scriptura hoc dicit? Dicit hoc loco Marcus, dixit & Lucas, quod Ioannes baptizans predicauit baptismum pœnitentiæ, sed eum predicasse qualis esset baptismi utilitas, idque in eum finem vt ex verbo predicato signum esset efficax, nec Marcus, nec Lucas, nec vlla *ſc* Scriptura di-

Serm. 3.
contra
Arianos.
De iis qui
iniciantur
mysterijs
c. 4. Homi.
20. ad
Ephes.

Grauiſſi-
mum Ec-
clesiæ do-
gma futi-
lissimo ar-
gumento
conuellit
Calvinus

Duo mendacia Scripturæ affinxit Calvinus.

Ioannis baptismus quo sensu penitentia baptismū predicabat

Act. 19.

Ioan. 1.
Matth. 3.

Luc. 1.

cit. Duo igitur mendacia Scripturæ Euangelicæ affinxit Calvinus. Ioannes quidem baptizavit aqua, predicans baptismum penitentia in remissionem peccatorum: id est, quibus prius prædicauerat baptismum penitentia (est enim ordo inuersus, ut ipsi agnoscunt hæretici) & quos prius exhortatus fuerat ad penitentiam, (dicens, Penitentiam agite, appropinquabit enim regnum cælorum, vnde & confitentes actus suos ab eo baptizabantur) simulque ad suum baptismum, in signum penitentia & nouæ vitæ; idque in remissionem peccatorum, id est, ut nec per illum baptismum, nec per illam prædicationem, sed per Christum, quem Ioannes prædicabat, & per Christi baptismum ad quem ille suos præparabat, remissionem peccatorum consequerentur (Ioannes enim, ait in Actis Paulus, baptizauit baptismum penitentia populum, dicens, in eum qui venturus esset post ipsum ut crederent) illos baptizauit. Docuit ergo & prædicauit Ioannes, nec quæ esset baptismi sui utilitas, sed in quem finem eos baptizabat, & ad cuius rei significationem nec ut ex illa prædicatione aqua eius esset efficax ad remissionem peccatorum. Nec prædicatio nec baptismus Ioannis ipsam remissionem peccatorum contulit, sed vtrumque ad Christum præparauit, à quo acciperent remissionem peccatorum, ideoque digito illis Christum demonstrauit. Hic est Agnus Dei, hic est qui tollit peccata mundi. Ego baptizo vos in aqua: hic est qui baptizat in Spiritu Sancto, id est, in cuius baptismum Spiritus Sancti remissionem peccatorum largitur. Sicuti hic de baptismum Ioannis Marcus ac Lucas, sic de ipsa Ioanis prædicatione loquitur Zacharias. Præibis ante faciem Domini parare vias eius ad dandam scientiam salutis plebi eius in remissionem peccatorum eorum. Dedit scientiam salutis plebi prædicando in remissionem peccatorum, non quia prædicatio eius remissionem peccatorum conferebat, sed quia ad illam consequendam à Domino, cuius viam parabat, suos auditores informabat. Sic Ioannis prædicatio cum suo baptismum coniuncta, non ad aliquam baptismi sui efficaciam quoad remissionem peccatorum, sed ad populi instructionem faciebat; ut illa externa ablutione intelligerent se veteris vitæ penitentiam agere, & nouam respicientiam profiteri, ad remissionem peccatorum ab illo consequendam, qui baptizaret in Spiritu, ideoque verè peccata remitteret. Quod ergo subiungit Calvinus, peculiare esse baptismum, quod symbolum penitentia dicitur in remissionem peccatorum, de baptismum Ioannis verum est sensu quo dictum est, de baptismum Christi verum

rum

rum non est. In Christi quippe baptismo præcedit pœnitentia præparans ac disponens, & sequitur baptismus efficiens & conferens remissionem peccatorum. Hunc ordinem primus Christianorum baptismus nos docuit; Petrus quippe prædicatione peracta, & animis audientium ad fidem & pœnitentiã compunctis, ipsisque interrogatibus. *Quid faciemus, viri fratres?* respondit Petrus, *Pœnitentiam agite, & baptizetur unusquisque vestrum in remissionem peccatorum.*

Atqui, ait Calvinus, *idem est baptismus Ioannis ac noster.* Vnde verò hoc constat? Nam (inquit) *quum eadem sit baptismi Ioannis significatio, vis, & ratio qua nostri, falsum est diuersos esse Ioannis & Christi baptismos.* Ecce reni absurdissimam, & totius antiquitatis vnanimi consensu reprobata, ex simplici suppositione probat. Supponit eandem esse significationem, vim, & rationem baptismi Ioannis & nostri: & inde concludit non esse diuersos. Sed quod pro comperto supponit Calvinus, hoc negat diuinitus inspirata Scriptura, hoc negat omnium veterum Patrum & concors sententia. Patrum concordẽ sententiã in Prœptuario nostro Catholico produximus. Agnoscit eam Calvinus, & contemnit. Neminem (inquit) *perturbet quodd alterum ab altero, baptismum Ioannis à Christo discernere veteres Patres contendunt, quorum non tanti nobis debet esse calculus, vt Scriptura certitudinẽ quatefaciat.* Proferet igitur nobis aliquam Scripturam Calvinus, cuius certitudinem iste veterum Patrum consensus quatefaciat. Subiungit, *Nulla enim alia è verbo Dei differentia inuenitur, quàm quod in eum qui venturus erat, Ioannes baptizat: Apostoli in eum qui iam se exhibuerat.* Hæc ille impostor mēdax. Impostor, quia prætextu Scripturæ aliud docentis Patrum vnanimem sententiam reiicit. Mēdax, quia quod de Scriptura ipse affirmat, purum mendacium est. Ecce enim duas aut tres alias ex verbo Dei differentias proferimus. Primùm, quam ipse Ioannes discretissimè posuit. *Ego baptizo vos in aqua in pœnitentiam: qui autem post me venturus est, qui fortior me est, &c ipse baptizabit vos in Spiritu Sancto & igni.* Maxima hæc est differentia quòd baptismus Ioannis non fuit in Spiritu Sancto sicut Christi baptismus: quod adeo verum est vt baptizati à Ioanne ne quidem an Spiritu Sancti esset audiuerint, vt in Actis Apostolicis proficentur. Rursum, baptismus Christi, quem Apostoli ministrabant, fuit in nomine Sanctissimæ Trinitatis, vt Christus illis præcepit. Baptismus Ioannis cum illa inuocatione & forma non fuit. Alioqui eius discipuli & ab eo baptizati Spi-

Act. 2.

Caluini
impudentia.Dom. 3.
Aduentus.
Instituit.
lib. 4. c. 15.
num. 7.Differentia
tres inter
baptismum
Christi &
Ioannis.I.
Matth. 3.
Luc. 3.
Ioan. 1.

Act. 19.

2.

ricum Sanctum ita penitus non ignorassent. Prætereâ, baptis-
 3. mus Ioannis, ipsius Ioannis proprius erat, & ab eo nuncupatus,
 Matth. 21. sic loquente ipso Christo: *Baptismus Ioannis utrum de caelo erat an non?* Apostolorum & Ecclesiæ Christianæ baptis-
 mus, nec Petri nec Pauli baptisus, sed Christi dicitur: quia
 per illos omnes non nisi vnus Christus baptizat. Sic alias tres
 ex verbo Dei differentias inuenimus, & nequiter mentitur

Ex puro mendacio totâ Antiquitatem rejicit Calvinus.

Calvinus est, vt vnanimem veterum Patrum sententiam sub
 prætextu Scripturæ aliud docentis homo peruicax rejiceret.
 Sed hæc est hæreticorum hodie impostura: Patrum consensum
 se rejicere aiunt, quia plus Scripturæ deferendum. Re
 autem examinata, non plus Scripturæ, sed plus suis propriis
 placitis ac phantasmatis deferunt. Denique aut Scripturam
 non proferunt, aut suo fermento illam corrumunt. Nec tunc
 quæstio est, an propter Patrum calculum Scripturæ certitudo
 quarefacienda sit, sed quæstio est an in sensu Scripturæ
 incerto propter nouellum cuiuslibet hæretici sensum, veterum
 Patrum vnanimis consensus reiiciendus sit. Postremo
 quæstio est vter melius Scripturas intellexerit, vnus Calvinus
 ac Beza, quàm vnus Augustinus totque alij antiquissimæ
 Ecclesiæ celeberrimi ac doctissimi Patres. In qua quæstione
 si nouellis magistris deferimus, surgent & alij nouelli
 (sicuti post Lutherum surrexit Calvinus) qui idem postula-
 bunt. Ita nouo cuiuslibet doctrinæ vento perpetud circumferemur.
 Sed id ne fieret, *Pastores & doctores dedit Ecclesiæ suæ Christus, ad consummationem sanctorum, id est, ad corroborationem
 fidelium; nec id ad breue tempus, sed donec curramus omnes in unitatem fidei (id est, donec impleantur tempora Gentium:)* vt iam (ab his doctoribus & pastoribus instructi) *non simus paruuli fluctuantes, & circumferamur
 omni vento doctrinæ per nequitiam & astutiam hominum ad circumuentionem erroris.*

15. Pœnitementi, & credite Euangelio.

In Harmō. ad Marc. I. **H**æc verba duplici cauillo conatur eludere Calvinus
 Quæri (inquit) potest quomodo ex Euangelio pendeat pœnitentia, cur eam
 Marcus ab Euangelij doctrinâ separat. Primum non Marcus, sed Christus hæc
 verba dixit. Deinde Christus pœnitentiam ab Euangelij doctrinâ non separat,
 vt fingit Calvinus; sed ad fidem Euangelio præbendam, seu ad credendum
 Euangelio, viam ac præparationem necessariam esse pœnitentiam